

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду „Краљ-Миланова“ ул. бр. 16., а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 дин. Гостионичарима и механџијама из унутрашњости годишње 12, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 6, полугодишње 4 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих команданата, полицијске односно пограничне жандармерије. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство годишње 24, полугодишње, 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

ШТА СВЕ ПРАКТИКУЈУ ЛОПОВИ

II. Лажна имена

(НАСТАВАК)

Осим дијалекта, којим непознати говори, имамо само још неколико средстава, која нам такође могу бити од помоћи. Пре свега препоручили бисмо, да се сумњива личност подвргне лекарском прегледу, јер на тај начин ћемо наћи на телу разне знаке, белеге ит.д., а за тим, ако је дотични обрзан, видећемо да је Јеврејин или Мухамеданац. У многим случајевима имаћемо да видимо и лица, која су тетовирана на руци или грудма, па ако је такво лице још истетовирало почетна писмена свог имена и презимена, посао ће нам тиме бити још више олакшан.

Исто тако од велике је важности, да се хаљине сумњиве личности најбрижљивије прегледају. При таквом прегледу треба нарочиту пажњу обратити на шавове и она места, где је материја удвостручена; крагнове на капутима, „шлицове“ на панталонама и сличне делове одеће треба распорити. Тако се доста пута могу наћи хартије, од којих се притвореник из ма каквог разлога није хтео растати, као што су н.пр. писма, прибелешке, па чак и његове праве исправе, које је он можда у измењеним приликама био рад да опет употреби. Код једне такве личности нађене су тако у шеширу под кожом једне пресавијене новине. У тим новинама, које су биле масне и брљаве, беше извештај из суда о расправи због неког улличног разбојништва, које су извршила два човека. Један је, према извештају у новинама, ухапшен и осуђен; његов друг је побеглао, завршавао се извештај у том листу, „и до сад није ухваћен.“

У почетку се било наклоњено, да се то сматра за пуки случај, а и притвореник изјави са свим слободно, да је он с кривцем (који је осуђен) седео на једној школској клупи, да је до тих новина с извештајем случајно дошао и да их је у шешир, који је купио код телалина, метнуо за то, што му је био сувише широк. Још рече да га је судбина његовог школског друга, који је толико ниско пао, веома тронула. За сваки случај тај извештај из новина, фотографија и лични опис непознатог притвореника послати су суду, који је расправљао то разбојништво, и наш непознати био је тај други, за кога је у новинама речено, да „до сада није ухваћен“. Кад је видео да нема куд, признао је, да је те новине сачувао „из интересовања за своју ствар.“

У понеким приликама може нам великих услуга учинити психолошко посматрање. Само се по себи разуме да се за то не могу одредити никаква правила. Али ваља нам да сумњиву личност колико је више могућно оштро посматрамо, да се с њеним душевним особинама упознамо, да се у њен унутрашњи живот удубимо а за тим се с тим упознатим особинама користимо. Био је један овакав случај. Код једног члана полиције дође полицијски агент и замоли га, да му допусти, да види једног непознатог притвореника, пошто му се чини, да је ушао у траг лицу, које је покрало неку касу. Кад је видео тога човека, његово се мишљење утврди и он се с непознатим пусти у разговор. Притвореник је знао за покрађу те касе, па кад је опазио, да њега сматрају за лопова, на један пут скочи и рече, да ће радије признати, да је због убиства био ту и ту у затвору па побеглао, но што ће допустити да га сматрају за лопова.

То су сва средства за утврђење идентичности непознате варалице. Много тежа је ствар с варалицама финије врсте, код Немаца тако званим „Хохштаплерима.“ „Hochstapler“ долази од Stabler = Betler = просјак, који иде са штапом (Stab), тако да се под речју Hochstapler (hoch = висок) има подразумевати просјак у вишем стилу. Тај појам се с временом проширио, тако, да се данас код Немаца под тим именом сматра онај човек, који се издаје за какву високу личност, па под том маском врши преваре, проневерења и крађе. То су већином људи, који су у својој младости имали боље васпитање или су бар били у приликама, да се науче правити се као такви. Без изузетка све су то људи даровити, вешти и духовити, људи, који су наклоњени добром животу [а троми, да се на поштен рад науче.

Како „Хохштаплер“ врши свој посао, то се може видети из случајева, што их готово сваки дан доносе разни страни и наши листови. Он долази код златара и краде док избор чини или наручује, да му се изабране ствари донесу у хотел, где га с њима нестаје кроз другу собу; он долази к банкарку и диже новац на лажан чек; он се уме увући у отмене клубове, где направи велике дугове и ишчежава; лажно се коцка у велико; жени се и узима једну или више богатих девојака, па кад дође до мираза, њега нигде ни од помена; купује куће и имања на почек, задужи их и отиде; постаје компањон каквог трговца и прави на његово име дугове; у кратко он уме да се ваљано користи људском слабошћу за звучна имена, лепе хаљине и окретно, поуздано држање; он зна да на свету има доста будала и тако живи на њин рачун докле га не ухвате.

Иследников посао с таквим људима није ни мало лак. На првом месту иследник зебе, да не учини грешку и не притвори каквог поштеног човека. Но једино и најпоузданије је средство да се код таквих људи добро пази на то, да ли немају на себи што лажно. То се може видети: у телесном изгледу, у оделу, у понашању, говору, тврђењу и порицању, негде ће изићи на средину противуречност или неистинитост, и тада иследник може мирно да почне свој рад. Нарочито се можемо примаћти ближе сумњивој личности, кад је пустимо да нам тачно и мило из свог ранијег живота приповеда: неистинитости, противуречности и авантуре изићи ће брзо на видело, а остало је ствар телеграфа и фотографије.

Никад не треба сматрати за изгубљено време, које смо употребили, да утврдимо идентичност неке личности, јер у том времену већином се докажу кривице, због којих је дотични притворен. Ако је н.пр. какав тобожњи племић X починио велике дугове, онда је ту несумњива превара, кад се докаже, да он скомрачи и нема нигде ништа, а кад се тобожња грофица Y, у коју се посумњало да се лажно коцка, покаже као обична коцка, онда је лако доказати, да ли се лажно коцка.

III. Симулације болести

Нема готово ни једне болести, која човечији род мучи, коју не би варалице из каквог било узрока употребиле и симулирале. Циљ је различан: Ако је варалица у слободи, онда се лажна болест употребљава већином за просјачење. Свакоме од нас и сувише је добро познато у коликој мери просјаци симулирају слепоћу, глувоћу, сакатост и друге махне, да о томе не треба ни говорити. Исто тако биће нам позната навика

просејака, што иду из стана у стан, те се жале и причају, како им деца леже код куће од богиња, дифтерије или које друге заразне болести: да би такво лице што пре опремили, дајемо му више, но што бисмо му иначе дали. Те ствари, као и симулација грчева, епилепсије, пљување крви ит.д. нису од бог зна каквог интереса за иследника. За њега су важни:

а) *Побољење сумњивих сведока или окривљених који су позвани.*

Више пута имаће иследник прилика, да му од двојице или више њих позваних дође само један; другоме је нешто позлило, пао је с коња, или је нечим другим спречен да дође. Безазлени иследник саслуша одмах онога, што му је данас дошао и строго му препоручује, да каже оном другом сведоку, да сутра неизоставко дође. Овај ће тај налог поуздано извршити. Он је на данашњем саслушању тачно дознао, у чему је ствар, зна шта је иследнику казао, то саопшти оном другом, и на тај начин се договоре, шта ће онај сутра дан на саслушању говорити.

То не чини само окривљени, већ и сведоци, који из неког узрока хоће да неку неистину кажу. Наступи ли такав случај, иследник ће већ из тога, што је неки позвани изостао, имати довољан разлог да посумња, да ту нису чиста посла. Или су ради сукривци или сведоци или једни с другима да се договоре, те нам не остаје ништа друго, но да сведоке ит.д. кад год не дођу сви, вратимо и рекнемо им, да неизоставно морају доћи сви заједно.

Кад већ почнемо саслушавања, ваља нам да најозбиљније настанемо, да поједина саслушавања долазе одмах једна за другима и да се они, који су саслушани, с места удаљавају из судске зграде, како не би имали прилике, да се међусобно споразумевају. Ако имамо само двојицу да саслушамо, побрињемо се, да саслушања дођу одмах једно за другим; имамо ли њих више, треба гледати, да несаслушани буду у чекаоници, а саслушани да одмах одлазе из суда тако, да се с онима, који нису саслушавани, не могу никако састајати. Је ли ствар од каквог значаја, онда неће бити довољно само „наређење“, мораћемо да употребимо и неки надзор, пажњу, која ће нам увек донети добрих резултата.

Најбоље ће се учинити, кад се, бар у важнијим случајевима, пожуримо са саслушањем сведока и тако не дамо им времена, да се о ствари тачно споразумеју, а још боље је, да се саслушање изврши на месту, где је дело извршено, чиме се је већ избегао заједнички пут сведока до судске зграде. Тај заједнички пут је за ствар у толико опаснији, што се том приликом само о саслушању претреса и толико се о тој ствари опширно наговори, да на послетку нико више не зна, шта је видео или од других сведока чуо. Али кад иследник одмах по извршеном делу дође на лице места и ту саслуша људе, тако ће још најчистију истину дознати. Наравно да он не сме позивати сведоке у гомилама и на тај начин остављати им времена за разговоре. Сведоке треба звати тако, да никад не зна један за другог да је позиван, и да ни један нема кад, да се с другим разговара. Тиме смо учинили бар оно што је човек кадар да учини. — Треба увек да имамо пред очима ово важно правило: *Што год се сведок пре саслуша, његови су искази све истинитији.* Ако му остављамо времена, слабило му сећање и дајемо прилике за споразумевања.

(НАСТАВИТЕ СЕ).

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

(НАСТАВАК)

Пресуде код општинских судова

Доказ главна заклетва.

I.

а., тужба.

Милији Милосављевићу, из Бргула, дао сам на зајам још 20. марта прошле године 80 динара, и он ми је обећао тај дуг платити одмах чим среди летину, но ево ми то ни до данас не исплати и ако сам му више пута потраживао.

За то сам принуђен тужити га суду, са молбом, да га осуди на плаћање, како главног дуга у 80 динара, тако и плаћену суду таксу и на име трошка и дангубе 10 динара.

За доказ овога мога потраживања подносим главну заклетву, коју туженоме нудим и враћену примам.

Основ тужбе дуг од зајма.

Вредност тражбине 80 динара.

Доказ главна заклетва.

3. децембра 1897. год.

Бргуле.

№ 1578.

Одредити рочиште за пресуђење овог спора.

3. децембра 1897. год.

Бргуле.

б., судска белешка.

Рађено у суду општине бргулске 8. децембра 1897. год.

Белешка по спору

Јована Пешића, земљоделца оvd.

Противу

Милије Милосављевића, земљоделца оvd.

Због 80 динара дуга од зајма.

Доказ главна заклетва.

Судили су:

Председник суда

П. Маричић

Члан:

М. Ристић

Одборник:

К. Пантић

Бележио писар:

Н. Панић.

На рочиште дошле су обе парничне стране.

Нису се могли поравнати.

Тужилац оста у свему при својој тужби.

Тужени дуг не признаје, но вели да од туженог није никако и никада какав новац примио на зајам. Прима понуђену заклетву.

в., судски разлози.

Тужилац је за доказ свога тражења поднео главну заклетву. Тужени је исту примио на ту околност, да тужиоцу од узетог зајма ништа не дугује, за то му се иста има и досудити. С тога суд општине бргулске, а на основу § 6. и 10. грађ. суд. поступка

Пресуђује:

Да се тужени закуне на то: да од тужиоца није примио на зајам 80 динара, нити да му је од зајма ма шта дужан, па онда да се тужилац одбије од свога тражења и да плати туженом на име дангубе 2 динара.

Ако се тужени не закуне, онда да плати тужиоцу 80 динара дуга, да му накнади плаћену суду таксу у 3-80 динара и на име дангубе два динара.

Пресуда одмах саопштена парничарима и тужени је у присуству тужиоца положио заклетву.

Од суда општине бргулске, 8. децембра 1897. год. № 1578 у Бргулама.

Председ. суда:

П. Маричић.

Члан:

М. Ристић.

Одборник:

К. Пантић.

II.

а., тужба и глава белешке иста.

На данашње рочиште дошао је само тужилац а тужени није, нити је свој изостанак од рочишта оправдао.

Тужилац оста у свему при тужби.

б., судски разлози.

Тужилац за доказ своје тражбине подноси главну заклетву, коју нуди туженом и враћену прима Тужени није на рочиште дошао, нити свој изостанак правда, према чему се има сматрати, да је заклетву тужиоцу повратио и зато се иста овоме има и досудити. С тога суд општине бргулске на основу § 6. и 13. грађ. поступка

Пресуђује:

Да се тужилац закуне на то: да је туженом дао на зајам 80 динара, и да му он ту суму ни до данас није вратио, па онда, да тужени тужиоцу тај дуг плати, да му накнади плаћену таксу у 3-80 динара и на име трошка и дангубе 2 дин.

Ако се не закуне да се одбије од тражења.

Пресуда је тужиоцу одмах саопштена. Саопштити је и туженом.

Од суда општине бргулске, 8. децембра 1897. год. № 1578 у Бргулама.

Писар:

Н. Панић.

Председ. суда:

П. Маричић.

Члан:

М. Ристић.

Одборник:

К. Пантић.

III.

а., тужба и глава белешке иста.

На рочишту су обе парничне стране.

Парничари се нису могли поравнати.

Тужилац оста у свему при својој тужби.

Тужени вели: доиста сам узео од тужиоца у марту месецу прошле године 80 динара на зајам, с том погодбом, да му их вратим чим средим летину, но ову суму сам му вратио у житу и кукурузу још прошле године о Малој Госпођи. Да је овако у ствари посведочиће ми Милош Терзић и Марко Јанчић, овдаш. сељаци, који су били ту када је тужилац од мене жито за тај рачун примио. Молим суд да ове моје сведоке испита, па ће се уверити о мојим наводима.

Тужилац рече: да наводи туженог нису истинити и тражи да се овај спор по поднетим доказима пресуди.

Судски разлози:

Тужилац за доказ подноси главну заклетву, но тужени не примајући је, подноси доказе, сведоке, који ће потврдити, да је он овај дуг тужиоцу измирио. Да би суд могао праведнију своју одлуку донети, и услед тога, што тужени има права доказивати и на други начин, да је у своје право, без да прими заклетву, суд општине бргулске

Решава:

Да се ово рочиште одгоди и друго у што краћем року одреди, на које позвати парничаре и сведоке, ради саслушања сведока туженог.

Од суда општине бргулске, 8. децембра 1897. год. № 1578 у Бргулама.

Писар:

Н. Панић.

Председ. суда:

П. Маричић.

Члан:

М. Ристић.

Одборник:

К. Пантић.

Накнадно извињање.

Рађено у суду општине бргулске 15. децембра 1897. год.

NB. Испити главу белешке.

На рочишту су парничне стране и сведоци туженог.

Испит сведока.

1. Милош Терзић, земљод. оvd., има 45 година, у свему способан за сведока, на питање суда каза:

Прошле године о Малој Госпођи, десио сам се код куће туженога. Ту је био и тужилац. Тужилац му је тражио, да му врати неких 80 динара дуга, што му је вели још с пролећа дао, но тужени се вајкаше, да новаца нема, јер рану још није продао, и не може да је даде у бесцење. Ту су се у моме присуству наредили, да тужени даде тужиоцу тај дуг у рани, и то је одмах онде и извршено. Примљено жито и кукуруз тужилац је одагнао својој кући, на колима туженога одмах. Заклећу се. Тражим дангубе 2 динара.

2. Марко Јанчић, земљоделац, има 28 година, у свему способан за сведока каза:

у свему као и први сведок Милош. Заклеће се. Дангубе тражи 2 динара.

Сведоци су на своје исказе заклетви.

Тужилац рече: да су сведоци неверно представили стање ствари, јер отерано жито од куће туженог, није било за тај дуг од позајмице у новцу, но је био ранији од позајмице у рани.

Судски разлози:

Тужени је испитом испитаних сведока, потпуно доказао, да је тужиоца у овом његовом потраживању потпуно измирио. За то суд општине бргулске на основу § 6. и 13. грађ. поступка

Пресуђује:

Да се тужилац од свога тражења одбије и да плати туженом и сведоцима по два динара дангубе.

Пресуда саопштена парничарима одмах јавно у судници. Од суда општине бргулске, 15. децембра 1897. год. СМ 1578 у Бргулама.

Председ. суда:

П. Маричић.

Члан:

М. Ристић.

Одборник:

К. Пантић.

Писар:

Н. Панић.

NB. Све белешке са пресуђењима заведи у протокол суђења.

ИЗ ЦРНЕ КЊИГЕ ЈЕДНОГ ПОЛИЦИСКОГ ЧИНОВНИКА.

(у преводу М. П. Јовановића).

10. НИКОГОВИЋ.

Поноћ беше већ прошла, кад ми надзорни агенат јави, да неки човек, по изгледу реда радничкога, наваљује да говори са мном. Уздахнувши, дигнем се с кожна дивана, на који сам, обучен, легао тек пре четврт сата, и наредим, да га пусти. Уђе неки висок момак, јако приномањаста лица, кратке коврчаве косе, прави тип становника с југа. Из очију му, изнад којих бежу као какав свод густе обрве, сијаше нескривен пламен. Узрујан, као што се већ на први поглед могло видети, он само обрташе у рукама свој сиви шешир од филца.

Опазивши да га погледима својим питам, стаде се усиљавати да отпочне, па, најпосле, бурно избаца:

— Госп. комесару, окујте ме, ја сам учинио убиство...

Невољно поскочих, ужаснут.

— Убиство?

— Дабоме, зовите га како хоћете, увек је исто. Геко Молини мртав је, а ја сам тај, који сам га пробао.

— Геко Молини?

— Јесте, најгаднији, али и најбогатији момак у Св. Вартоломеју. Новац је моја и његова несрећа. Да није био имао велики дворац са много поља, Анита се не би морала удати за њ, а онда он би и данас био жив.

— Ти си га, дакле, убио из саревњивости, због жене му. Момак се на то горко насмеја.

— Из саревњивости? Ба! И ако је Петар Спандија у

свему Св. Вартоломеју као нико и ништа, као никоговић извикан, ипак би му то било и сувише мало, да ма и у сну буде саревњив према Геку Молину. Али је истина, да сам дело учинио једне жене ради. Но, ради које жене? Анита је лепа, госп. комесару, да не видех лепше на далеко у свету. Несрећа моја беше, што морадох отићи из земље, када ме пре четири године узеше у цареву војску, у далеку Херцеговину. Тада видесмо да се љубимо, ја и Анита, и ако ја бежах најдивљачнији момак у свему Св. Вартоломеју. А може бити баш због овога и беше те љубави, јер ни Анита никако не беше девојче као остале. У скоро по рођењу, умрла јој је мати. У сама оца, који се за све више бринуо него за своју кћер, она је одрасла као осица у пољу. Као деца, често смо се завађали, па и тукли, то јест она ме је гребла, како је могла, као каква дивља мачка. Томе се људи, онда, смејаху. Али позније, кад се боље разумедосмо, њима не беше право, нарочито оцу, који је правио капитал од лепоте девојчета и хтео да вуче већи интерес, него што га је могао очекивати, ако би своју кћер удао за мене, озлоглашена „невалалца“, прозваног „Никоговићем“. Па ипак, он је се преварио. Да је Анита постала моја жена, ја бих им свима показао, шта све може бити од једног Никоговића. Сами су криви, што сам сада постао убица!

Сиротом младићу ударише крупне сузе низ црнурасте образе. Хитро, као да би се стидео показати какав мекши осећај, утре их шеширом својим.

— И Анита те остави?

— Отац је на то принуди. Из искуства морате знати, госп. комесару, да матора сељачка јогуница, кад једном науми нешто, што му се види корисно, не преза ни од каква зла. И са свим је зло радио. Ми нисмо били ништа крили од њега, и, док сам ја ту био, није нам стајао на пут. Познавао нас је обоје и знао добро, да је сваки труд залудан. Али кад сам узет у војску и са батаљоном отишао у Херцеговину, онда виде, да му је дошло време. Тиме се он користио, како му је само требало. Писао сам Анити с почетка по које писмо, ма да ми је писање увек тешко ишло. Ни једно од тих писама она није добила. Отац се старао да њих на време нестане. На против, пред Аниту је износио, да сам, како бајаги моји другови пишу, почео у туђини разудано живјети, да, шта више, ни буле не штедим и да се са свим отворено ругам и смејем девојци, која за мном јадикuje код куће и хоће да очува верност своју према мени. Анита ме је сада уверавала, да у то није могла веровати; али, слушајући из дана у дан све једну те једну песму, она јој се, најпосле, и привише. А жене су, и без тога, све склоне, да у томе буду неповерљиве. С тим се само Анита не би могла сагласити. Отац знашаше за још драстичнија средства. Дознао је, да је Геко Молини бацио око на девојку, а добити за зета најбогатијега момка у нашој општини, био је за лакома старца ђар, који није могао упустити. Вративши се пре осам дана са своје војне дужности, нађох Аниту као младу Гекову. Нећу описивати беснило, које ме због тога обузе. Гледах да у вину заборавим свој бол и стадох се са сваким свађати. Људи рекоше, да је Њикоговић остао веран себи, шта више да се вратио још горни, него што је био. Кад сам Аниту јуче први пут опет видео, пљунуо сам пред њу. Она при том беше као смрт бледа и не могаде речи пустити из уста. Мало за тим, добијем од ње писамце, којим ме закљичаше, да, кад се смрдне, дођем у врт иза куће, па ће ми објаснити и доказати, да никад није волела кога другог, него само мене. Геко није био код куће и имао се вратити доцкан у ноћ или сутра рано. С почетка не бејаш вољан да послушам, јер за Аниту, која ме је изневерила, нисам хтео више да знам и намеравао сам, да оставим своју домовину. Али кад се смрче, нека невидљива сила гоњаше ме да одем на место састанка; чињаше ми се, да морам Аниту још једном видети, да бих јој казао колико се о мене огрешила и да јој у очи кажем колико је презирем. Али друкче би суђено. Кад ми она, гушећи се у сузама, исприча шта је све чињено и колико је мучена, па ми се закле, да би, за доказ своје непроменљиве љубави, још те ноћи оставила своју кућу и свога мужа, јер би јој милије било ма где у далеком свету подносити са мном сваку беду него уз омрзнута Гека живети у обиљу, онда сам пред њом пао на колена и молио је, да ми опрости за поругу, коју сам јој тога јутра учинио. — Како се, за тим догоди зло, ни сам не знам добро. У један мах нешто пушну из цбуна и на месечини видех где нож севну. Да ли беше подигнут на мене или на Аниту? Не знам. Извучем свој нож и тога тренутка лежаше Геко Молини крај мојих ногу, сав у крви....

Надзорни агенат предаде ми, међу тим, једну хитну службену депешу. Отворих је и прочитах: „У Св. Вартоломеју, у врту своје куће, нађен је Геко Молини, ножем убоден, мртав. Јака сумња пада на сеоскога момка Петра Спандију, званог Њикоговића, човека јако озлоглашена. Он је у бегству. Потера је учињена.“

— Петре Спандију, овим се потврђује твоје казивање. Ти се стављаш у притвор. — — —

Порота је нашла, да је Петар Спандија крив за убиство без предумишљаја, и према томе је осуђен на пет година робије. Да ли ће он, пуштен из казнена завода, остати стари Њикоговић? Лена Анита имаће у рукама судбину његову.

Г Д Е Ј Е Л Е Ш ?

(НАСТАВАК)

III.

МЕХАНА КОД „ВРАНЦУЗА“.

Готово на крају варошице Н. има једна механа, која се зове „код Вранцуза“... У ту механу свраћају рабације, а по неки пут наврати се и какав трговац. За „отменије“ госте,

има ту један собаџик, у коме је застрт стб и неколико дрвених столица. На сред тога собаџика виси мала, чађава лампа, која жалосну светлост баца ноћу на предмете, који се ту налазе.

Ову механу од скоро држи неки Цинцарин. Од куда је овамо дошао, нико није знао. Мало је говорио, што баш није особина Цинцарџа у опште. Као новајлија слабо је кога и познавао. За то је зар Лазар и изабрао за газда Павла ову механу?

26. априла, око четири сахата по подне, дошао је Павле са Лазаром у механу код „Вранцуза“. У механи беше тада само један сељак, који изгледаше као да за столом дрема. Чим је чуо с врата јасан глас: еј, газда, јеси л' ту? одмах је скочио са столице, ископио остатак ракије, па је изишао на врата која у авлију воде. То је било тако брзо, да га ни газда од механе, па ни сџм газда Павле није видео. Ал' што они нису видели, видео је Лазар. Његове се очи засветлише а усне му се на смех развукосе.

— Како си, газда? упита Лазар механџију.

— Фала Богу, здраво, а ти?

— И ја!

Механџија тек промрмља: да ме ђаво носи ако си знам ко је овај човек?...

— Има ли добра вина? упита опет Лазар.

— Има, има, тимочко, ама убаво!

— Донеси по ове!..

Механџија оде а Лазар са Павлом уђе у онај собаџик за „отмене“ госте.

Павле је био нешто нерасположен. Његове мисли лутаху далеко, тамо, где му је жена и син. Чинило му се, да је сад код куће. Обилази ливаде и њиве, штале и качаре... Чисто види, како је то све прегло на свој посао. Беше му у тај мах тешко на срцу. Кајао се из дубине своје душе, што је пошао на пут, сџм, са овим „калаузом“ кога честито још није ни познао... Од куд да се њему повери?... За што се повео за његовим говором? Па могао је и други пут отићи где је хтео? За што баш тако да хита?

Све је то газда Павле премишљао, ал' опет није могао да одоли наваљивању свога „калауза“. Та он је тако лепо говорио, тако живо представљао корист његову, да је и мимо воље кренуо на пут да пазари стоку по јевтину цену. „Власт продаје у бесцење стоку за порез“ вели му „калауз“. Тамо је сада „елбет“ за трговца. За педесет дуката да узмеш читав „целеп“; ама стока да ти око стане.“ Ето, за то је и кренуо на пут. Тар је за тренут угушио у њему сваки други осећај.

Па некако и Лазар се умео око њега наћи. Где он оком ту он скоком!... Чува га и пази ка' оца. Док је он спавао у механи Д... дотле је Лазар пребдио пред његовим вратима. То је Павле знао. Веран, мисли у себи, као пас. Такав ми човек и треба за тај посао...

Механџија донесе вино. Лазар поче наливати чаше.

— Пиј', газда!

— Вала и могу. Хоћемо л' овде преноћити?

— Јок! Хоћу да те угостим вечерас у својој кући. Близу је. За черек сахата тамо смо... Имам и ја газда своју кућу, своју чељад и свој мџл. Е, вала, волим, да твоја нога ступи на мој праг, него Бог зна шта! Како ће се моја Јелица радovati, па тек мој Радован. Добра је то жена, моја Јелица, а Радован? Чита ка' вода! Целу „песмарицу“ зна већ на памет! Па што пева — батали! Кажем ти, мило ће ми бити да те мало угостим. Послао сам већ о томе абер кући. Надају нам се... Па онда, знаш, „поштивам“ те ко рођеног оца! Видим, да ће са тебе и моја срећа синнути...

Пошто се одморише, Павле рече да се полази.

— Па можемо, прихвати Лазар, ал' у томе часу пође му крв на нос!

— Ето белаја! Мораш мало причекати да ми крв одиђе. Тако мени, тек...

Од куда ова крв тако изненада? Да не буде како силом изведена?

То ћемо доцније објаснити.

— Умиј се, рече Павле, па ће престати.

— Одох на бунар. О'ма ћу се вратити!

Павле оста сџм за столом.

Уморан, обрхван разним мислима, задремао је. Механџија га није узнемиравао. Кад се Павле пренуо из сна, мрак је већ пао. Лазар сеђаше поред њега.

У собаџику горела је лампа. Њена нејасна светлост надала је на ова два човека, који се тако много разликоваху један од другог. Павле беше тих и миран. Изгледаше као да је уснио анђeosким сном. А Лазар? Мргодан и пун паклених мисли. Док је Павле спавао, дотле је он мотрио на њега сатанским погледом. Руке је грчевито стискао а преко његових дрхтавих усана отимао се лак узвик: мој си!

— Да овде ноћимо? рече Павле.

— Овде? Није него још нешто! Месечина као дан! Свет ври по друму. Хајдмо газда. Зар овде да ноћимо?...

— А што неби? Механа је.

— Јес, механа је, ама није како треба. Док си ти мало продремао, чуо сам већ о овоме „Вранцузу“ много... Није за тебе, кажем ти...

Павла нешто текну на срцу.

— Велиш, несигурно?

— Несигурно!

— Онда да идемо!

Платише пиће па се кретоше на пут.

При поласку упита Павле: како се зове ова механа?

— Код „Вранцуза“!

— Упамтићу!

Изађоше на улицу. Беше лепа, пролетња месечина. Друмом су терали неки сељаци дрва за у варош. Тамо даље срели су неке рабаџије са трговачким еспапом. Озго са брда чуле су се „двојнице“.

Лазар беше весело и разговоран.

— Ех, како ће се радовати моја Јелица и мој Радован! Не знаш газда, како ће се радовати?

— Ама, заборавих те упитати, рече Павле, да ли ти је крв много текла?

— Па „кода“ много! Зато се тако дуго и задржах на пољу.

Да је ко год, изблиза посматрао, видео би, како се Лазар некако чудновато осмехну, као да је хтео рећи: „марифетлук“, мој стари „марифетлук“ кад хоћу неког мало дуже да задржим.

А ево шта је Лазар радио.

Он увек носи са собом траву „крвавицу“, па кад му треба, тури је у ноздрву, лупа песницама озго толико, док не изазове крв...

Онако исто као и деца што раде.

Док су оба путовали, дотле је мехавџија „код Вранцуза“ стајао пред вратима своје механе и гледао у ноћ. Изгледаше, као да се сâм собом разговара:

— Чапкун човек онај „калауз“. Мора да је мет'о неки „бенџије“ у вино, кад је онај чича заспао... Прави чапкун! Ама што га води по ноћ'? Куде га води? Ич ми се не тиче!... Да си гледам ја свој пос'о!... И уђе у механу.

IV.

УБИСТВО.

Ноћ је. Тамо доле, поред главног друма идући К... на самоме завијутку речнице, виде се три сенке, како стоје прикривене иза једног дрвета. Поред реке пасе мали, планински коњ, на коме је прост, дрвен самар.

С десне стране од друма протеже се селопоље, које се са последњим својим кућицама губи у оном планинском осоју више села.

Могло је бити позно у ноћ. Коњ је поред реке хрзао и тресао своју замршену гриву. У селу су лајали пси. У тај мах пројуреше друмом једна путничка кола. У њима је био неки телеграфиста, који се премешташе са службом у К...

— Нису они, рече један од оних прикривених иза дрвећа.

— Они ће пешице доћи. Видео сам их у механи „код Вранцуза.“

— Како си се споразумео с Николом?

— Очима. Чим ме је с врата погледао, звао сам да ће поћас намамити трговца 'вамо код нас. За то сам дојурно 'вамо, да вас известим... Сад ће они доћи... Пст! Чујете ли што;

— Јок!

— То као да неко звижди?

Оба она друга ослушнуше.

— Преварио си се. То ветар уји.

— Ама, слушајте! Опет...

И заоста, друмом чуло се тихо звиждукање.

Сва три вребала прилегоше на земљу.

У тај мах чуо се горе на брду потмуо тутан. Неко је сикиром обарао дрво у планини...

Коњ опет захрза.

— Та они иду, рече један од вребала. Само назите... Поуздано и брзо...

— А леш?

— За то је коњ! Мир, приближују се већ.

На друму се појавише два човека. Један од њих је омален у лепом и чистом оделу. У руци је носио подебелу дреновачу.

Други беше повисок у обичном сељачком оделу. Загурно фес на главу па звиждуће. Чуо се већ близу и њихов разговор.

— Море Лазо, коца нас у велико ноћ ухвати, а твоју кућу још не видимо.

— Ено је тамо гд'ре, где се она ватра светли. Ту смо газда! Има до дана још доста. Одмараћеш се вала до миле воље!

— Море, твоја нас крв и у путу доста задржа?

— Па, дође ми тако по кад-кад...

— А како да не дође, кад једнако чачкаш нос?

— Сврби, па морам...

У то стигоше до савијутка, који ка реци води.

Баш у томе часу зачу се на друму коњски топот. Неко је јахао од села ка Н... То беше пандур срески. Мамузао је коња, који је јурио унапред. Мора да је тамо носио какву наредбу, па се сада враћа...

— Већ је м'нуо далеко... Чуо се само још потмуо топот, који се најзад у даљини изгуби.

Павле стаде. У њему се јави мисао, да се врати на друм, па да викне из свег гласа оног коњаника. Ех, мислио је, да хоће сад овуда проћи црни Циганин, ја би га побратио да пође са мном натраг у Н... О, да хоће само ко друмом да прође?... Беше му нешто хладно око срца. Осврну се. Нигде никога сем њих двоје. Село далеко. Коњ хрже поред реке...

Ал' опет, учини му се, као да нешто на близу пушну. Прође га језа целим телом... Поток је лагано жуборио, па као да је чуо у томе жубору неки тихи глас: врати се Павле!

Лазар стаде код једног плићака.

— Овуда газда...

— Нећу, идем на друм!

— А што?

— Тако!

— Немој се шалити! Хајд', прелази...

— Јок ја!...

Она три вребала крочише ближе реци. Могло се јасно видети, да су двојица имала тешке батине у рукама а трећи го нож.

— Нећеш код мене газда? рече Лазар.

— Нећу!

— *Мораш*, викну „калауз“ па га снажно дохвати руком за врат. Овамо!

Павле се отимаше.

— Шта ћеш! Нећу!... Остави ме!...

Ал' у томе тренутку осети по глави јак ударац. Заниха се да падне.

— Удрите! викну Лазар.

— Немојте! Сине!... Павлија!... Јој!...

Други ударац угуши му глас у грлу.

— Коњи, викну опет Лазар.

Један од зликоваца дохвати за косу полумртва Павла, главу му подиже, а онај с ножем пређе снажно преко грла. Крв шикну...

— Готов је, рече један.

— Паре, брзо, узмите паре!...

Претресоме леш, и све дигоше што су напли...

— Шта ћемо сад?

— Коња, викну један. Брзо доведите оно моје кљусе што пасе тамо поред реке!

Онај што је Павла преклао, отрча по коња.

Чим је коња довео, натоварише леш на њ'; везаше га добро тканицама преко самара, па се кретоше полако горе уз брдо.

Небом се почеше витлати црни облаци. Изгледаше да ће брзо киша пасти...

— Све нам иде на руку, рече Лазар. Ето, тек што није киша плуснула, па ће опрати трагове крви...

— Где ћемо сад?
— Тамо горе код оне „пропасти“. У њу ћемо леш бацити...
— Ту га нико неће моћи наћи!...
Почеше муње светлити... Тад се за тренут могаше видети овај страховити спровод.

Један је напред водио за улар сирото кљусе, које се често о хрпаво камење спотицаше. Двојица са стране придржаваху леш, а Лазар последњи завршаваше овај спровод мотрећи по кад-кад, да их ко не прати.

Чим су се успели горе на гребен, пљусну киша.

Лила је, што 'но веле, к'о из кабла. Лазар се смејао:

— Славе ми, баш ваља. Овако би до зоре муке имали затурујући траг од крви...

Сирото кљусе само брекће од умора.

Дођоше већ до „пропасти“.

Сваки је од њих добро познавао то место. Знали су, тако рећи, сваки камичак који се ту налазаше. Колико су пута само овде са стоком пландовали; колико пута бацали камење у ту дубоку провалију. — Уставише се на неколико корака пред провалију. Коњ је врчао на ноздрве, и тресаше мокру гриву.

— Скидајте, викну Лазар.

Скидоше брзо леш са самара, и наднеше га над саму провалију. Замахаше њиме два три пута и бацише га у бездан. Нису опазили, да је приликом тога махања нешто лупило о камење а откотрљало се мало даље од провалије...

— Свршено је, рече Лазар. Сад хајдемо код мене, тамо ћемо новац поделити.

Спустише се по стрмим стазама доле. Ноге су им често клизале, те се спотицаху о камење. Кљусе је спустило главу па најлак иђаше за њима...

— Добро, рече опет Лазар, није нас нико видео...

Јес, није вас од људи нико видео, ал' вас је видео — Бог. Он је хтео, да се она ствар Павлова задржи код провалије, те да изда ваше крваво дело и да вас преда неумитној правди на осуду...

V.

МЕСЕЧАРКА

Никола Павковић беше добро познат у селу — Д..... пољу. Имао је у кући само жену Пеладију и сестру Милену... Био је често на путу. Волео је да „калаузи“ каквоме трговцу и од тога је животарио. Иначе је познат као левента.

Највише се дружио са Манојлом Шлекићем, Милојем Трајловићем и Петром Секулићем. Манојло и Милоје били су малолетни, а Петар раван годинама Николиним. Имали су од прилике по 22—23 године. И ова тројица су позната као сеоске левенте и бадавације.

Па не само то. већ се у селу у велико говорило, да они чине и омање крађе.

Једаред су украли овцу Милете Тркића; заклали је у појати, па је онде метнули на ражањ и пекли. Таман је била зарудела и мамила апетит за једење, бану у појату кмет са пандурима, па их потера у судницу. Морали су носити кроз село на ражњу печено јагње. Свет се смејао. Ал' то није било све. Тако исто кмет их је из општинске суднице спровео ка петану у Н. Цела се варошица згрнула те их гледала.

— Уа! викаху једни.

— Трговци од „перја!“ викаху други!

— „Смотаузи“, дерао се грлати надзорник купатила...

И то их опет није поправило. Што дикла — навикла..

Ето такав је био и Никола и Манојло, и Милоје и Петар.

Ни чали ерака ни куди петака!...

(НАСТАВИКЕ СЕ)

ИЛИЈА ГАВРИЛОВИЋ*)

(НАСТАВАК)

Дежурни члан управе, извештен о свему што се догодило, нестрпљиво ходаше по соби и очекиваше долазак Илијин са пратњом. Најзад стигоше и они. Пратња Илијина беше много већа, по што је члан замишљао. И ако беше већ 11 сахата ипак за Илијом иђаху око три стотине душа које се тискаху да га што боље виде.

Кад су стигли пред управу, морала је изаћи сва жандармеријска стража, да радозналој светини спречи улазак у гл. полицију.

Илију затворише у ћелију и за сваку сигурност поставише нарочиту стражу код њега. Љ... сав блажен оде да тражи свога колегу Ђ..., а дежурни члан, пошто је о свему написао опширан рапорт управнику, леже у постељу, запали цигару и мишљаше дуго и дуго о Илији.

А Ђ...? Он не имађаше речи да захвали своме колеги Љ...

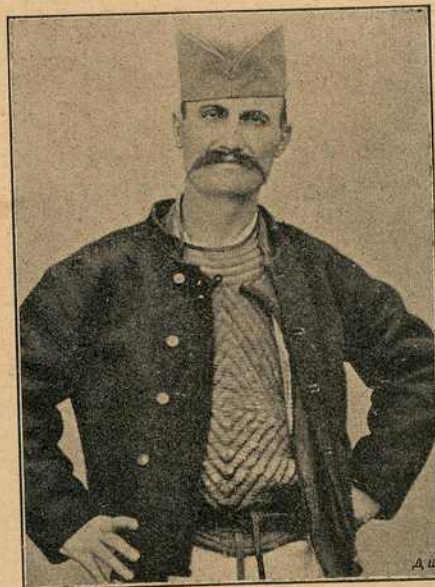
Чим је, сутра дан, Илија спроведен у град, чувар Црногорац, пуштен је из затвора. Плакао је сиромаш, као мало дете и благосиљао, што 'но кажу на сва уста, тајног полицајца Љ... Кад су му, онако од шале, поново нудили да чува Илију, молио је, да га од тога поштеде.

— То није божје створење, то је сатана, одговорио је чича крстећи се.

И Управа београдског казненог завода и Управа града Београда, оптуже Илију тадашњем истражном судији за град Београд. Прва за бегство, а друга због оног пуцања на Љ... и жандарме — покушаја убиства. Услед тога, Илију поново из града врате у затвор управин. Наредник Тимотије — тадашњи апсанција управин, бојећи се, да Илија и њему не подбегне, затвори га у нарочиту апсану, звану „Ђорка“, која беше до саме његове собе, у којој сем Илије беше и један војнички бегунац, који у бегству беше извршио неколико опасних крађа.

Положај „Ђорке“ беше такав, да се о бегству из ње није могло ни помишљати. С две њене стране беху стражаре, с треће „Главњача“, а с четврте собе апсанцијина. Код такве сигурности, апсанција Тимотије, који беше ожењен човек, спокојно иђаше готово свако вече кући на спавање. У апсанама остајаше његов помоћник каплар Аксентије.

Истрага иђаше доста споро. Већ 20 дана како је Илија у затвору, и за све то време, само је једном узимат на испит. И он сам, у осталом, беше се променио. У почетку не хтеде ни с ким проговорити ни речце, а сад се већ поче по мало и шалити. Кад год му се дала прилика упушташе се у говор са апсанцијом Тимотијем, с којим је, такође,

заједно служио у жандармерији и кога, чак и сада зваше „Тимо“.

— Море, Тимо, ти ме баш добро чуваш?

— Морам Илија.

— А што болан, пре два дана не допусти да се састанем са оним мојим пријатељем — пиљарем, те да ми човек да који грош? Немам за шта ни дувана да узем.

— Не смем Илија. Г. судија је наредио да се ни с ким не састајеш.

— Е то је друга ствар, кад је г. судија наредио. Ја сам, Бога ми, мислио, да си ти тако хтео, па ми баш беше чудновато а и жао. Сетих се, како смо некада, док бесмо у жандармерији, лепо живели.

— Па и сада, ја лично немам ништа против тебе Илија, али знаш, брате, служба је служба.

— И треба да си тачан, Тимо. Ах, камо среће да сам ја још у служби? А овако... овако ће ме убити као неко псето на Карабурми, рече Илија, и поче утирати сузе.

— Не бој се Илија. Неће те осудити на смрт. А што се тиче робије, знаш вала Богу, како то код нас иде. Док је помиловања и условног отпуста, нико не треба да се плаши робије. И ти сам, да ниси до сада два пута бегео, можда би већ био помилован или условно пуштен. Много си погрешно што си бегео.

— Видим и сам. Ако ме сада мимоиђе куршум, бићу миран ко бубица и гледаћу да мојим владањем служим за при-

мер осталим осуђеницима. Та нисам ја, ваљда, Тимо, тако по-
кварен, да не могу мислити о поправци.

— Ниси, Илија, ниси. Можеш ти још бити честит човек.
— Дај Боже, одговори Илија и оде у апсану.

На три дана после овог разговора, апсанција Тимотије и помоћник му, каплар Аксентије, вечераху у њиховој соби и разговараху о појединим апсеницима.

— Вала, г. наредниче, чини ми се, да нам није овог Илије, по осталим могли би и дању и ноћу бити у вароши.

— Није ни он тако страхан, капларе. Извикали су га много. Он у ствари има добро срце. Последњи залагај хлеба у стању је поделити с човеком.

— Не дао Бог, да он са мном дели хлебац. Далеко му лепа кућа. Ја му никако не верујем.

— Манимо се тога, пресече га наредник. Идем ја мало до куће; једно ми је дете нешто слабо. Ти остани овде и добро пази. Немој да се деси што год за време мог осутва.

— Не брините ништа, г. наредниче.

Кад се, сутра дан, око 5 сати из јутра, апсанција Тимотије вратио у Управу, имао је шта видети и чути. „Горка“ разваљена, Илија и онај притвореник, који је с њим био затворен побегли, а у његовој соби седи дежурни члан са једним писаром и дежурним официром и саслушавају каплара Аксентија.

— Па добро, капларе; кад велиш да си спавао овде у овој соби, онда помисли и сам је ли могуће: да они пробију овако дебео зид, отворе прозор и утекну, а ти од свега тога ништа да не осетити.

— Једини Бог, г. члане, сведок ми је, да сам, на несрећу моју, ноћас спавао као заклан; да ништа нисам осетио, а још мање, да сам имао каквог удела у овом бегству. Та за Бога, г. члане, видите, разбојници су и мени однели све што сам имао.

— То не значи ништа, капларе, пресече га члан и шану нешто дежурном официру, који одмах издаде заповест, да се каплар разоружа и води у затвор.

Апсанција Тимотије стајаше на уласку собе, и готово несвесно посматраше шта се ту ради. Тек кад му приђе дежурни официр и отпоче му отписивати сабљу, покуша и он да нешто каже, али му реч заста у грлу.

— Водите га, рече официр жандармима.

— Немојте га затварати заједно с капларом, додаде члан.

Зликовачка душа Илијина ликовала је и овога пута. Наредник и каплар страдаше на правди Бога. Каплар Аксентије имао је да захвали само своме тврдоме сну, што је оне ноћи остао жив. Као што се доцније од њих самих сазнало, кад су зликовци пробили зид и ушли у собу, у којој је спавао каплар Аксентије, Илија је са пожем у руци стајао над кре-

ветом капларовим, спреман да га закоље само ако се мрдне; његов другар је за то време купио по соби све што је било од вредности. Каква велика дрскост; каква луда срећа?

Велика потера, која је за одбеглим зликовцима одмах дигнута по Београду и околини, успела је само да у једном винограду на топчидерском брду нађе окове, којима су они били оковани. Зликовци су са оковима на ногама прошли кроз целу варош и чак на Бањици нашли су једног Циганина, који им је скинуо окове. Да не би окови приликом хода звецкали, они су их добро увили парчетима од хаљина и крпама. Само паклени дух Илијин могао је смислити и извести овако дрско бегство.

Година дана колико је Илија овога пута у бегству пробавио, направила је од њега светскога разбојника и лопова. Пропутовао је целу Аустро-Угарску, Румунију, Бугарску, Грчку, Турску па чак и Италију. Илија је у свима тим местима остављао трагове свога зликовачког генија. Његова појава у Бечу као свештеника и учестано разбијање јувелирских радњи, узбунило је целу бечку полицију. Док сваки кутић Беча би претресен да се пронађе „сумњиви српски поп“, како бечлије назваше Илију, — дотле он већ беше узео под закуп један од првих хотела у Букурешту. Са пасошем, који је гласио на име „Новице Костића“, а који му је за ово бегство нарочито спремио његов друг и саучесник Михаило Савић, тадањи старешина еснафа пиљарског у Београду, — Илија је готово посве дневно, одлазио у српско посланство у Букурешту, те примао новац и писма, што су му слали јатаци из Београда. Служитељи и млађи чиновници посланства, беху веома предусретљиви према Србину, који држаше први хотел у престоници румунској.

И смешно и жалосно!

(СВРШИЋЕ СЕ)

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

АНТРОПОМЕТРИЈА У НЕМАЧКОЈ

Констатоване идентичности код злочинаца путем антропометријских ода стране појединих полицијских управа у Немачкој показало је толико успеха, да се с правом сме тврдити, да је тој установи осигурано већ и јединство за сву царевину, да тако ће представљати целину, којој ће центар бити у Берлину.

Поводом тим, а како сада саопштава берлински Zeitschrift für Polizei und Verwaltungsbeamter у својој свесци за другу половину овога месеца, још лане, а на име 14. и 15. јуна, били су се у Берлину састали изасланици са разних крајева Немачке, њих 30 на броју, и још из Аустро-Угарске 5 и Холандије 1, да проуче шта све у том погледу има и како ради Берлин, саветујући се за тим, а према програму напред утврђеном, о овоме:

1., Да на један начин и у истом облику све злочинце од заната, нарочито опасне лопове, кесароше, велике варалице, фалсификаторе новца, коцкаре, педерасте, насилне изнудиоце, мере све полицијске управе, како којој од њих допадне они притвора или надзора;

2., Да се свуда заведу једна оруђа за мерења, каква су већ примењена у Паризу и Берлину и, ако би било нужно, да се набављају само преко неког центра, главног места за ове ствари, које би се имало уверавати о исправности њиховој;

3., Да се у Берлину при полицијској дирекцији држи курс за обуку чиновника, који ће се у служби занимати пословима ових мерења;

4., Да се заведу једнаки картони и подједнако бележење мера на њима по пропису општем за све полицијске управе;

5., Да се одреди једно место као центар за прибирање и уређивање свију картона.

После дводневног већања у овој конференцији, којој је присуствовао и представник царевинског правосудја, донесена је ова резолуција:

„Скуп признаје, да су за констатовање идентичности злочинаца недовољна средства, којима сада располажу полицијске власти у Немачкој царевини (фотографија и особени знаци), и да је Бергилонова метода, која ту идентичност констатује мерењем појединих делова тела, неизоставна, прикладна и подобра допуна оних средстава, јер се њоме поставља на нову и савршено бољу основу оно досадање узимање описа и бележење особених знакова.

„Скуп је једногласног мњења, да је, ако се Бертилонова метода мерења прими од стране појединих немачких државица за основу изналажења идентичности у злочинаца, нужно установити и један центар за сву царевину, и да тај центар треба да буде краљевска полицијска управа Берлина.

Поменути стручни часопис, уз то, уверава, да све, што је пруска влада од тада предузимала да и у дело приведе ову резолуцију, даје наде, да ће ускоро једном општом нормом бити уређена ова метода мерења за све полицијске управе у Немачкој.

Као што је познато, оснивалац је ове методе Алфонсо Бертилон, сада шеф „службе за судску идентификацију“ (service d'identification judiciaire) при полицијској префектури у Паризу. Не гледајући на научну вредност ове методе, практични јој је циљ, да се, као успешно оружје, употреби у борби против злочинаца, пошто искуство учи, да средства, којима се до сада ради овога служило (а у нас још и сада служи у искључивој мери), на име лични опис и фотографија (а као што се види, у нас је и фотографовање злочинаца нова ствар!), нису довољна за констатовање идентичности, т.ј. да се по њима доцније може опет познати извесно лице. Метода се, да напоменемо и овом приликом, оснива на томе, да се мерењем извесних делова човека тела, који у мери не подлеже променама, те ће по томе показати увек исту меру, и уз неки нарочити опис тела, који би томе мерењу одговарао, потпуно може осигурати, да ће се тако измерено и описано лице моћи увек познати, његова идентичност увек утврдити. Али је њена практичност за сврхе криминалне полиције и за казнену правну процедуру поглавито у томе, да су картони, на којима се налазе забележени подаци мерења и описа, груповани тако, да им је подела јако видљива, да потребна група одмах пада у очи, дакле да се картони држе сређени и чувани тако, да је могуће брзо, лако и са свим сигурно наћи картон сваког раније једном већ мереног лица. Наравно да је ова метода, по имену проналазача и примењивача јој, Бертилонова, а иначе антропметрија или антропометријски систем, у току времена усавршавана, да би што боље одговорила тим практичним сврхама, и ми ћемо најскорије саопштити на овом месту нашем свету њено најновије, садање стање у Немачкој, које обећава изнети поменути часопис.

20. јула 1898 год.
у Београду

М. П. Јов.

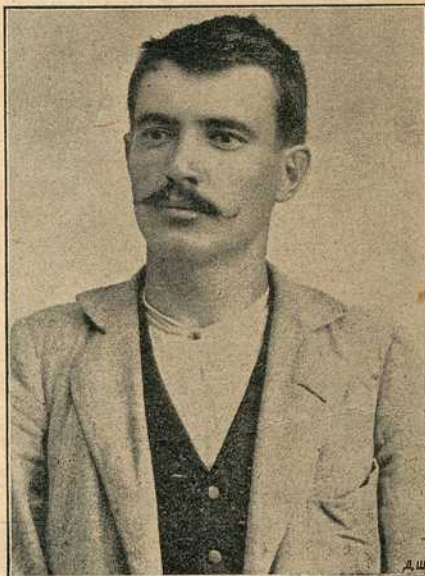
ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Љубисав Благојевић звани „Калаба“. Полиција га сматра као најопаснијег лопова и коцкара, међу онима који су у слободи. Од како је пуштен са осуде, а то је 22. фебруара тек.

год., „Калаба“ задаје много посла београдској полицији. По природи веома бистар, у извођењу својих операција, до крајности дрзак, потпуно спреман у машини - плосерском занату, „Калаба“ понекад чини права чуда. Од како је у слободи починио је толико крађа, да им се ни броја не зна. Све је то тако вешто извршено и удешено, да полиција, и поред најбоље воље, није у стању, да га ма и за једну крађу окриви.

Сада, када ове редове пишемо, „Калаба“ се налази у затвору код Управе. Ухваћен је једне ноћи на коцки у кафани код „Моруне“ и пресудом кварта палидулског осуђен на

20 дана затвора и прогонством у унутрашњост Србије. Ту прилику једва смо уграбили да га сликамо, те је тако ово

његова најновија и највернија фотографија. Обраћамо пажњу свима властима а и грађанству на овога посве опасног лопова и коцкара. Нарочито треба припазити на њега по вашарима, јер редовно посећује све вашаре.

„Калаба“ је родом из Ариља, има 30 год. средњег је стаса, добро развијен, црномањаст је. Због више опасних крађа био је осуђен на пет година робије и са ове је пуштен 22. фебруара тек. год.

ПОТЕРА.

Сима Илић — „Пећанац“, — осуђеник нишког казненог завода, 23. тек. мца по подне, побегао је из нишког расадника, где је на раду био. Сима има 24 год., родом је из Турске, високог је раста, косе црне, а тако исто и очију, обрва и бркова. За овим бегунцем наређује се најживље тражење. Пронађеног треба спровести Управи нишког казненог завода с позивом на Бр. 1696 или Управи града Београда на Бр. 17021.

Илији Трајиловићу, из Вел. Села, среза пожаревачког, ноћу између 24. и 25. тек. мца, непознати лопови украли су два коња, од којих је један длаке отворено-зелене, има 7 год., а други длаке доратасте, има 10 год., испод трбуха с леве стране једну гуку у величини јајета. Начелник среза пожаревачког, депешом од 26. тек. мца № 13088, моли све полицијске власти да потраже и у случају проналаска њему стражарно спроведу лопове са покрађом. Акт Упр. гр. Београда № 17156.

Бриселски првостепени суд јавља, да су некој г-ђици Ханријети Стуер 12. јула (по новом) покрадене многе хартије од вредности и то: Аустријске хартије од године 1868, од по 1000 фор. под бројевима: 186811, 244244, 244246, 244247, 273337; бразилијанске хартије од 500 динара под бројевима: 3066, 3417, 6968, 12329, 20717, 20718; памплинске железничке хартије од по 500 динара под бројевима: 32181, 57318, 57327, 100254, 120070, 125140, 129815, 136543; хартије града Барселоне (Шпанија) од 500 динара под бројевима: 46184, 46185, 46186; хартије прашког трамваја, од по 50 динара под бројевима: 1917, 19649, 19651; кубанске хартије од по 500 динара бројеви: 74208, 125158, 1064028; хартије града Јоханесбурга од по 50 динара број: 1372; града Антверпена: с. 14386 № 21, с. 68734 № 20, с. 68734 № 21, с. 85739 № 2; 30 доминиканске хартије бројеви: 49892, 51696, 57227, 82268, 82269, 82585, 82586, 82597, 82598, 82599, 82610, 98408.

Ове хартије од вредности украли су г-ђици Стуер „на амерички начин“ нека три лица, којих опис овде доносимо: 1. Човек, око својих 70 година, висок, сув, косе и бркова смеђих, на себи је имао отворен врскапут, на ногама ципеле на дугмета, на глави мекан тиролски шешир, личи на Енглеца; 2. Човек од својих 60 година, стаса средњег, јака састава, бркова смеђих, мале шињасте браде, лица округла, затубаста носа, типа јеврејског, у сивкастом је оделу (енглески жанр) на ногама има ципеле, на глави сивкаст шешир, личи на Француза; 3. Жена око својих 60 година, јаког састава, висока, на себи има дугу, црну пелерину, суру сукњу, на ногама кућне ципеле, на глави шешир са плавим цветовима и разним украсима жуте боје; личи на Францускињу.

Обраћамо на ово пажњу полицијским властима и грађанству, а нарочито мењачима и банкарима, да припазе, ако би им случајно какво лице понудило поменути хартије под горњим бројевима, да га одмах доставе Управи града Београда.

ТРАЖИСЕ.

Милан, син Крсте Младеновића, цигљара из Гор. Милановца, од пре месец дана отишао је од куће и сада се не зна где је. Он има 13 год., средњег је стаса, у оделу селачком. Ако ко ма шта о њему зна, нека извести начел. ср. таковског с позивом на Бр. 4441 или Упр. гр. Београда на Бр. 16448.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

У осуетву уредника, који је стигао тек при закључку листа, — његов заступник погрешно је увео у слог обе слике Илије Гавриловића. Једна је требала да остане за идући број у коме ће се ово свршити,